

יאסר עראפת, כך נדמה לי, לא עשה את עסק חייו ברגע שהסכים להשתכנע לקבל את עזה תחילה, אחר כך את יריחו והובטח לו שהנה הנה יתנו לו לגבות מסים גם בגדה. יושב לו אפוא בביצת הרצועה ולא יכול להחליט מה הוא בעצם רוצה - להקים אדמיניסטרציה או צבא שחרור. הצורך מצביע לכיוון האחד, הדחף לכיוון השני. לדבר הראשון אין לו כנראה חשק - לשני הדברים אין לו כסף. משבר זהות עמוק. מה היה קורה, לו לרגע קט היה פושט את הכפייה ואת הטוניקה, ואת האקדח היה שם למגרה בשולחן הכתיבה שלו? לא צריך היה ללבוש חליפה בת שלושה חלקים, חולצה עם חצי שרוול ומכנסים קלים היו מספיקים - לרוב העזתים ולישראלים כאחד. מה היה באמת קורה אז? לא היו אומרים לו יותר 'שלוש' מרוב אכזבה, שעוד חלום לא התגשם ולא יעמוד על גג מסגד אל אקצה ויוריק מחסנית לאוויר, נוסח סדאם חוסיין? לתדמיתו כמנהיג תהיה בעיה כמובן, במקרה שיופיע לצדו של נביל שעת. זה עלול לגרום לו רגשי נחיתות, ממש נפילת מתח. אבל לאחר שזה לא קרה עד עכשיו, אין תקדים לתקרית מעין זו גם להבא. אפשר כמובן לייצץ לו, פן יאבד לחלוטין את תדמיתו כראש לוחמי החופש (ראש כנופיות היו אומרים בשנות השלושים, אבל עכשיו זה לא תקני), להלביש כפיה, טוניקה ואקדח על בובת חלון ראווה ולהעמידה לצד דגל פלשתינ במשרדו - בדומה לאהל המונגולי שהיה פרוס במשך דורות, בסמל מוצאה של שושלת מנצ'ו, בחצר ארמון קיסרי סין.

בינתיים עראפת סובל מסינדרום 'התדמית בפוטנציה', יש ורואים בקיומו איום - אך למעשה אין הוא יודע איך לגמור את החודש. דורשים ממנו לעשות שבת שחורה עם החמאס והוא בעצם מקנא בהם: הם יכולים והוא לא! עיסוקם יותר גברי מאשר לגבות מסים ולשלם משכורות. חלום שמתגשם הוא לפעמים חצי אכזבה.

הצחוק הוא רק על דפי הנייר. במציאות אנו כעת עדים להתפתחות מדהימה, שלא צפו אותה בתחזיות המדיניות שלנו. ה-פתח לא השתלט על הרחוב ולא הפך עצמו למפלגה פוליטית. הציבור הרחב עדיין לא תפס, שבעצם האינתיפאדה נגמרה. זו דעת קהל המונחית ע-י מחנה חמוש של בריונים והנהגת אשף לא כל כך יודעת איך להתאים את עצמה להלכי רוחות הרחוב.

נשמעים בזמן האחרון קולות, שרוצים להשוות את המצב בשטחים למערב אירופה עם גמר מלחמת העולם השנייה ב-1945. כדי שאוכלוסיית מערב אירופה הרעבה לא תתפתה לנטייה פוליטית שמאלה לקומוניזם הזרימה ארהב, במסגרת 'תוכנית מרשל' שלה, את האמצעים לשיקום מהיר של הכלכלה ההרוסה. ארצות המזרח, שלא יכלו ליהנות מן התוכנית, נשארו מאחור. אחדים רואים כך את הדרך לשיקום מהיר של רצועת עזה והגדה המערבית: מעין תוכנית מרשל אירופית-אמריקאית-ישראלית לשאיבת מזומנים נדיבה אל תוך השטחים. במהרה יקום חבל ארץ מבוסס ומשגשג עם ציבור דמוקרטי, שמתנזר מכל התנהגות עוינת. לאנשי מקצוע וכלכלנים, דרך זו באמת נראית - יש רק בעיה קטנה: ארצות מערב אירופה לא נשלטו אז ע-י מחנה חמוש של לוחמי גרילה; הן היו גם קודם דמוקרטיות עם ממשל ומנגנון אדמיניסטרטיבי תקין (אפילו גרמניה, שהייתה רק 12 שנה בשלטון נאצי ושמרה על מנגנון בירוקרטי). כאן עראפת רוצה בעצמו לקבל את הכספים לידו ולהחליט בעצמו מה לעשות בהם. דמוקרטיה, זה לא האופי שלנו, הוא אומר. אנחנו לא לחמנו את כל השנים בגלות, על מנת שסוחרים ואקדמאים יתפסו לנו את השלטון! חזית עממית לא הייתה עד כה בשום מקום בעולם מרשם להבראה כלכלית.

מה יהיה? אפשר לומר במידה רבה של צדק, שיהיה טוטו. שיחות השלום, המתנהלות עם פוליטיקאים פלשתינים, נציגי השכבה המשכילה, בחלקם תושבי חוץ, אינן חייבות בהכרח להשתקף במצב רוח של הרחוב. האם בכלל אפשרי 'שלוש' עם הפלשתינאים? האם ישלימו אי פעם עם אובדן אותם חלקים של פלשתינ שהם היום מדינת ישראל? האם ישלימו בזה, שאין פתרון לפליטי 1948 (מלבד פיצוי כספי אולי), האם ישלימו עם המציאות? זה המצב לאמיתו, שאפילו שאלת ירושלים מחוורה לידו.

תשובות לשאלות אלו אינן נראות באופק.